

Malý princ, Antoine de Saint-Exupery

„Kdybych nařídil generálovi, aby létal od květiny ke květině, jako létá motýl, nebo aby napsal tragédii, či aby se proměnil v mořského ptáka, a generál by rozkaz neprovedl, či by to byla chyba?“ „Vaše,“ odpověděl pevně malý princ. „Správně. Je třeba žádat od každého jen to, co může dát,“ odvětil král. „Autorita závisí především na rozumu. Poručíš-li svému lidu, aby šel a vrhl se do moře, vzbouří se. Mám právo vyžadovat poslušnost, protože mé rozkazy jsou rozumné.“

„A co ten můj západ slunce?“ připomněl mu malý princ, který nikdy nezapomínal na otázku, kterou již jednou položil.

„Budeš mít svůj západ slunce. Vyžádám si ho. Ale protože dovedu vládnout, počkám, až budou příznivé podmínky.“ „A kdy to bude?“ dotázal se malý princ. „Hm, hm!“ odpověděl král a podíval se nejprve do objemného kalendáře. „Bude to ... bude to dnes večer přibližně ve tři čtvrti na sedm. A uvidíš, jak přesně se plní mé rozkazy.“

Malý princ zívá.

Litoval, že přišel o západ slunce. A také se už trochu nudil.

„Nemám tady už co dělat,“ řekl králi. „Půjdu dál.“ „Neodcházej,“ prosil král. Byl přece tak hrdý, že má poddaného. „Neodcházej, budeš mým ministrem!“ „A čeho?“

„Ministrem ... ministrem spravedlnosti!“ „Ale vždyť není koho soudit!“

„To se neví,“ podotkl král. „Ještě jsem neobjel své království. Jsem už hodně starý, nemám místo pro kočár a chůze mě unavuje.“ „Ó! Ale já jsem už všechno viděl,“ řekl malý princ a naklonil se, aby se ještě jednou podíval na druhou stranu planety.

„Tam na druhé straně také nikdo není ...“ „Budeš tedy soudit sám sebe,“ oznámil mu král. „To je to nejtěžší. Je mnohem složitější soudit sám sebe než kohokoliv jiného. Jestliže se ti podaří soudit dobře sám sebe, bude to znamenat, že jsi opravdu moudrý.“ „Jenže sebe mohu soudit kdekoli. Na to nemusím bydlet tady.“

„Hm, hm!“ odvětil král. „Myslím, že někde na mé planetě je stará krysa. Slyším ji vždy v noci. Můžeš soudit tu starou krysou. Občas ji odsoudíš na smrt. Tak bude její život záviset na tvé spravedlnosti. Ale pokaždé jí udělíš milost, abys ji ušetřil. Je tu jen jedna jediná.“ „Já nemám rád, když se odsuzuje na smrt,“ odpověděl malý princ, „opravdu raději odejdu.“ „Ne,“ řekl král.

Malý princ dokončil přípravy a nechtěl už starého vladaře trápit:

„Kdyby si Vaše Výsost přála, abych ji uposlechl, mohla by mi dát rozumný rozkaz. Mohla by mi například nařídít, abych se vzdálil dříve, než uplyne minuta. Zdá se mi, že podmínky jsou příznivé...“

Král neodpovídal. Malý princ na chvíli zaváhal, potom si vzdychl a vydal se na cestu.

Jmenuji tě svým vyslancem,“ volal za ním král a tvářil se velice pánovitě. Dospěli jsou hrozně zvláštní, pomyslel si cestou malý princ.

- I. Text zařaďte do literárního druhu a žánru, vše dokazujte na ukázkách
- II. Uvažte, o jakou literární formu a variantu jde. Opětně dokazujte na citacích částí textu
- III. Nacházejí se v ukázce tropy? Jaké? Pokuste se vysvětlit jejich funkci
- IV. Nacházejí se v ukázce figury? Jaké? Pokuste se vysvětlit jejich funkci

Použitá literatura:

SAINT-EXUPÉRY, Antoine de. *Malý princ*. 13. vyd. v Albatrosu, Praha: Albatros, 2010, s. 40–41.